

an. 500 Bobacensis sive Bolanensis. Edita est a A episcopum an. 584 Rejensem, quæ exstat apud Surlando 27 Januarii tom. H, p. 774, et a Mabillonio rium 27 novembris, et in Vincentii Barralis Chronologia abbatum et Monasterii Lerinensis, et illustratur sæc. I Act. Sanct. Benedictin. p. 105. Deinde *Vitam* a Barthio LIX, 12, Adversar. De eodem Maximo Gregorius Turonensis in opere de Gloria Confessorum. S. *Maximi*, abbatis primum Lerinensis, postea an. 455 Regiensis sive Rejensis epi copi, ad Urbicum

DYNAMII PATRICII EPISTOLÆ DUÆ.

(Duchesne, *Histor. Franc. Script.*)

EPISTOLA I.

AD AMICUM.

Quantum æstifero solis ardore defesso, vel longin-
qui itineris vastitate quassato, gelida nympa, dum
ariditatem temperat, restinguit desideria sitientis :
ita mihi vestrarum epistolarum elocutio cum inco-
lunitatis vestræ indicia retulit, gaudiorum incremen-
ta nutrit. Quia quotiens crebra recordatione dul-
cia affectionis vestræ vota commemoro, desid-ria
pectoris publicare suspiriis non desisto. Pro eo
quod ille corporali fraudatur intuitu, qui de cordis
non absentatur arcano. Idcirco officium sospitatis
plenis-imo charitatis jure persolvens, spero ut quo-
ties aditum temporum difficultas diversa præstiterit,
semper exiguitatem meam vestrorum apicum elocu-
tio desiderata confortet, quousque cum divino auxi-
lio, animorum devotione suppleta, mutuis inter nos
 lætemur aspectibus qui nunquam indivisis affectioni-
bus sequestramur.

EPISTOLA II.

DOMINO SEMPER PECULIARI SUO VILLICO PAPÆ.

Vereor quidem, pro hujus tarditate libelli, reus
vestri existam imperii. Sed si solito pietatis arbitrio
mearum amaritudinum pondus inspicitis, necessitati
protinus indulgetis. [Ut valui, tamen implere quæ
præcepistis intendi. Quoniam non dubitas, beatissi-
me pontifex, quod jam me tibi reddidit perpetua
sedulitate subjectum unicæ charitatis imperium. Sed
mirum hoc esse non censeo, dum te in omnium
pectoribus sic devinctum esse confido. Nam eatenus
vos remuneratione superba, diversa beneficii largi-
tate prærogativa generalis amplificat, ut in vobis
esse probetur ingenitum, quidquid ubi radiat pretio-

sum. Et dum generosa natalium dignitate de oratur,
humilitate plus nobilem totum te tribuit libertati.
Quo sit ut charitatis splendor, qui intra vestri pec-
toris arcana immensi luminis claritate præradiat, et
jam corporis serenitatem ostendat, et ita sit cordis
speculum, gratia quæ renitet in vultu. Pro qua re
universitas se certatim vestro conciliari affectu de-
siderat, dum omnes conscius amor invitat. Quam
magis ego invicem mei famulatus verborum gaudeo
jura præmittere, donec et recuperatis viribus rebus
merear respondere. Idcirco scœnus humillime sospi-
tatis impendens, deprecor ut jugiter me in divinis
oraculis quem receptum dignatio retinet, intercessio
vestra commendet, et omnibus quibus necessarium
inspicitis, per quos etiam regis auribus deferatur,
meam necessitatem asserite, vel celerem reditum
obtinete : ut indulgo suffragetis patrociniis, quem
impenso fovetis affectu. De transmissis vestris æ-
niis ancipiti meditatione suspensor, utrum me re-
ferre grates oporteat, an silere : quoniam qui non
valet implere præconium, digne vitat affectum. Non
tamen credit coronæ [*Id est, sacerdotii, episcopatus*]
vestræ magnitudo sufficere, quod in urbe cui præ-
estis non desinit universis immensa largitas mini-
strare, nisi ut illos stipendiis donetis propriis, qui
mœnibus inhabitant alienis. Sicut me, quem huma-
nitas vestra optata infestatione persequitur ; quam,
dum non valui coactus effugere, devotus videor
excepisse. Unde tamen, licet ariditas subsistat inge-
nii, tamen poterat suffragii propago prætendi, nisi
quod mihi epistola terminum habuit, quod spatium
charta negavit.

DYNAMII PATRICII VITA SANCTI MARII.

(Ex Bolland. jan. t. II, ad diem 27.)

CAPUT I.

Sancti Marii obitus, vaticinia.

I. Cum Dominus noster Jesus Christus in primor-

dio nostræ vocationis, humanis pectoribus fidei fun-
damenta jecisset, ejusdem fidei seges sancti Spiritus
immissione per universum mundum longe lateque

excrevisset; christianorum religio sanctorum actus A memorabiles duabus ex causis scripto commendare consuevit, ut videlicet chorus fidelium eosdem actus in festis annalibus audiens recitari, gaudeat, letetur, et crescat; et minus perfecti eorundem actuum exemplis inflammati, ad bene operandum studeant insudare.

2. Sanctus itaque Marius, cujus facta fidelia pro modulo nostræ capacitatis narranda ingredimur, mediocri parentela genitus, civis Aurelianensis fuit. Hic in monasterio, quod ibidem est, factus monachus, ab ineunte ætate monachalibus doctrinis eruditus puer, et factus juvenis bene operando Deo studuit militare. Cum autem in præfato monasterio, sicut liliū inter ligna silvarum, inter fratres moribus, vita claresceret; ^a Gundobaldi Burgundiorum B principis consensu, a fratribus Bodanensis cœnobii, quod est situm in Sistaricensi episcopatu, in patrem eligitur: cujus electio ^b Joannis, qui tunc Sistaricensi Ecclesiæ præerat, auctoritate roboratur; divina hoc providente et favente clementia, ut qui bene se rexerat, aliis quibus regimen necessarium erat præficeretur. Quid plura? ad jam dictum monasterium adducitur: et a suo pontifice in abbatem communi fratrum voluntate consecratur.

3. Consecratus autem ita suæ dignitatis officium amplexatus est, ut quotidie filios spirituales, vitæ venerabilis exemplo, generaret, et eosdem doctrinis cœlestibus eruditos mirabiliter educaret. Erat enim hominem exteriorem jejuniis et vigiliis affligens, interiorum orationibus assiduis reficiens; in utroque C mansuetus et humilis, in utroque laudabilis et perfectus. Hic dum quodam tempore pro gerendis negotiis sui monasterii ad alias partes secederet, contigit ut in agro ^c Alegarnensi, a quodam viro illustri agricola hospitio susciperetur: cujus filiam Sisagriam nomine, quæ fere mortua erat, ejusdem hospitii precibus baptizavit, et baptizatam suis orationibus, vitæ et pristinæ sanitati restituit. Cum vero peractis negotiis, pro quibus perrexerat, ad monasterium rediret, quædam matrona nobilis, quæ Licinia vocabatur, excepit illum in domum suam: cujus frater adeo infirmabatur, ut memorata mulier et amici de salute ejus desperarent. Rogatus a matre senex infirmum visitat, super eum orat, oleo sancto eum perungit. O mira virtutis Dei cum confessore orante celebritas! Dum enim infirmus perungitur, optata sanitas ex insperato revertitur, et infirmitas abjecta fugatur. Sicque factum est ut hospitem, quam tristern invenerat, lætam cum filio ad monasterium rediens relinqueret.

4. Cum autem, ut mos est religiosorum, in quadagesima idem vir Dei in cella retrusus, parcius solito viveret; Lucretius Diensis episcopus ad eum

^a De Gundobaldo actum 21 Jan. ad Vitam sancti Epiphani; ageturque ad Vitam sanctæ Clotildis 3 Junii, et alibi.

^b Imperfectus est catalogus Sistaricensium episcoporum apud Cl. Robertum, ubi primus ponitur Pologronius, qui concilio Valentino II, an 584 subscripsit,

visitandum assidue veniebat; tum quia ejusdem viri Dei monachus et nutritus fuerat, eumque patris loco venerabatur et colebat; tum quia ejus dulcibus alloquiis semper refecti appetebat. Una itaque dierum cum ad ostium cellæ ejus pulsaret antistes, audivit ab eo ut recederet, post diem tertium rediturus: et in illo spatio nullus ei victum, nullusque accessum præberet. Recessit pontifex; et post triduum revertens, ad virum Dei est ingressus. Cui vir Dei: Ductus fui in spiritu, vidique cœlos apertos et majestatem Dei; cujus claritatis splendorem mei mortales oculi vix poterant sustinere; vidique beatam et virginem et Dei genitricem Mariam cum angelis ad egressu prostratam, pro ^d pace Italiæ supplicentem. Sed divina pietas ita temperavit responsum, ut nec matrem petentem offenderet, quod autem Italia et multæ aliæ provinciæ inde linabilem interitum mererentur, respondit. Hæc mihi a Deo revelata, tibi studui revelare, te adjurans ex parte Dei et mea, quatenus ista quæ audisti me vivente nulli revelare præsumas. Postquam autem ejusdem viri Dei corpus pontif. x memoratus sepelivit; et nos ejusdem visionis effectum novimus, qui Bodanense cœnobium subversum fuisse minime dubitamus.

CAPUT. II.

Varia miracula. Obitus.

5. Alio quoque tempore viro Dei placuit, ut causa orationis sancti Martini Turonensis limina visitaret. Cumque ipsa nocte vigiliarum in civitate Turonica dormiret, caballum, qui de sella ejus erat, latro quidam furto subripuit. Sed virtus divina sic latronem meritis jam dicti viri Dei obsedit ut per totam noctem plateas civitatis rimando quæreret, nullusque ei de civitate pateret egressus: facto mane vir Dei latronem prævenit, et caballum recuperavit. Et licet latro præventus penam corporalem meruisset, ex insita mansuetudine liberum abire permisit. Simili miraculo, in urbe Lugdunensi suas equitaturas vice alia recuperavit.

6. Illud etiam non est prætermittendum, quod quodam tempore quidam Nemphidius cum senatore Agrícola sanctum Mariam comitantes, causa orationis Parisios ibant, ut sancti Dionysii limina visitarent. In quo itinere Nemphidius viri sanctitatem cognoscens, et de ea mente integra confidens, eum rogavit, ut ejus precibus filium habere mereretur. Negat sanctus, asserens humiliter se tanti meriti non esse, ut per eum quod petebat Nemphidius posset obtinere.

Licet autem, ut justorum mos est, tantæ petitioni se favere nequaquam posse simpliciter affirmaverit, post triduum tamen memorato Nemphidio filium certo tempore nasciturum prædixit. Quod autem

et Matisconensi II, an. 585. Multo antiquior hic Joannes fuit.

^c An forte Arvernensi scriptum fuit?

^d Multa ejus tempore ab Herulis, Gothis, Burgundionibus passa est Italia; post etiam a Francis, Græcis, Longobardis.

Sanctus in hoc verus propheta fuerit, Evodius pro-
mis o tempore Nemphidio natus ostendit.

7. Illud etiam dignum duximus annectendum,
quod antequam de civitate illa egrederetur, non sine
suorum mœstitia multum cœperit infirmari. Nocte
igitur insequenti membra languore fere præmorta
lecto collocavit. Sed in ipso noctis spatio, sic divina
ei subvenit clementia, ut summo mane lectus et in-
columis surgeret, et socios ad iter agendum hortaretur.
Cum autem omnes qui aderant de ejus subita
valetudine mirarentur, ait: Sanctus Dionysius in illa
nocte ad me venit, me tetigit, et sui præsentia me
pristinæ sanitati restituit.

8. Cum itaque, ut diximus, factus incolumis ad mo-
nasterium rediret, quidam paterfamilias eum suscep-
it hospitio. Tempore opportuno vir Dei ad mensam
accessit, sedit, allatumque panem more solito bene-
dixit. Cum autem quidam assidentium de pane bene-
dicto, cani, quem amabat, jactasset, statim ut canis
panem quem acceperat visus est in corpus trajicere,
vitam amisit. Indignum quippe erat, ut canis pane
illo vesceretur quem dextra sacerdotis sanctificaverat.

9. Alio quoque tempore dum ad quosdam eccle-
siæ filios visitandos accederet, canis, quæ catulos
habebat, subito exiliens, capsellam ejus scidit.
Dum vero Dei famulus pro hac re vultum parumper
inclinasset, duo lupi ejus injuriæ ultores canem ip-
sam rapuerunt, et raptam suis pastibus destinantes ad
silvam teste populo perduxerunt. Si quis autem non
credit quod aliquando si vestres bestię ferocitate de-
posita justorum utilitatibus noverunt famulari, audi-
at ^a Paulo primo eremitæ leones sepulturam fecisse,
et sanctæ ^b Mariæ Ægyptiæ; audiatur, et in omni-
bus laudet Dominum, miretur et credat.

10. Aliud etiam supradictis adjiciendum esse cen-
suimus: quod quotiens servus Dei in aura dubia, aut
segetum spicas triturandas stravit, aut in quolibet iti-
nere ad mensam sub aperto aere sedit, nunquam
illum pluviarum inundatio molestavit, nunquam
impedivit. Sic namque Deus nimborum impetus ubi-
cumque ruentes meritis et virtute sancti confessoris
refrenavit; ut cum alios euntes et redeuntes, eorum-
que labores suis inundationibus indifferenter humec-
tarent, virum Dei ejusque socios illæsos, et ejusdem
areas intactas pertransirent. Nec mirum si nubium
infusionem fugare potuit, qui vitiorum tenebrosam
caliginem a primo flore juventutis in se studuit
enervare. Tantæ siquidem virtutis et sanctitatis erat,
ut per eum Dominus cæcis visum redderet, surdis
audium restitueret, infirmos pristinae sanitati reform-
aret. Quamdam etiam maligni spiritus infestatione
captivam, per eum orantem Dominus liberavit.

11. Illud autem memorabile prædicti est in-
ferendum, quod cujusdam ^c Donati servi Dei
transitum, absens corpore, præsens spiritu, cogno-

^a Sancti Pauli Vitam dedimus 10 Januar.

^b Sanctæ Mariæ Ægyptiæ Vitam dabimus 2
April.

^c Colitur sanctus Donatus 19 Aug. ubi Ado hoc
paulo aliter narrat: cuiusque dies vocationis ejus ins-

vit, et cognitum fratribus cum lacrymis publicavit.
Quidam autem ex his qui aderant, probare volens
utrum viri Dei visio veritate niteretur, misit ad lo-
cum, in quo jam dictus Donatus Deo militaverat; et
legati assertionibus, ut vir Dei prædixerat, ita esse
invenit. Hæc quæ audistis, fratres charissimi, ex mi-
raculis sæpe nominati confessoris excerptimus, plu-
rima prætermittentes, ne sermonum prolixitas audien-
tibus fastidium generaret. Tantarum itaque virtutum
gloria redimitus, tantorum miraculorum longelateque
coruscans, vi Kalendas Februarii, hoc est, hodie,
prædictus confessor Domini Marius Felix de corpore
migravit ad Christum, cui cum Patre et Spiritu sancto
regnum et imperium in sæculum sæculorum. Amen.

CAPUT III.

Miracula post mortem.

Lectio sancti Evangelii secundum Matthæum.

12. In illo tempore dixit Jesus discipulis suis para-
bolam hanc: Homo quidam peregre proficiscens, ve-
cavit servos suos, et tradidit illis bona sua; et reli-
qua. Homilia sancti Gregorii pape: Homo iste, fra-
tres charissimi, qui peregre proficiscitur, Redemptor
noster est, qui de mundo ad Patrem transiens fidelibus
servis quinque talenta, id est, bona spiritualia tradidit.
Quia vero sanctus Marius fidelis servus existit, cum
fidelibus ab ipso Redemptore memoratum pondus creditur
accepisse. Inde est, quod de corpore migrans ad pedes
ejusdem Redemptoris spiritualia usuras exigentis accessit,
rationem de commissis et ipse redditurus, et quoniam
talenta lucratus fuit alia quinque, audire meruit:
Euge, bone serve et fidelis, quia super pauca fuisti
fidelis, intra in gaudium Domini tui.

13. Post cujus felicem transitum, cum annorum
lustra plurima fluxissent, et quarundam sævarum
gentium crudelitate, tota Gallia suis habitatoribus
fere destituta haberetur, et Christi monasteria luctu
perpetuo stenda in eremum versa fuissent, a quibus-
dam viris, corpus præfati viri Dei ab ecclesia Boda-
nensi sublatum, ad hoc oppidum ^d Forcalcarie, ad
Deo disponente, delatum est.

Requiescit autem in ecclesia sibi famulantibus ex
eadem perpetuam requiem largiturus: in qua eccle-
sia multi multa miracula per eum Dominum fecisse
asseverant. Ex quibus ad tanti confessoris memoriam
commendandam pauca excerptimus, quæ veridi-
ca testimonio assertione didicimus.

14. Quodam autem tempore quidam puerulus las-
civius ultra modum sub sarcophago præicti patris
ludis profanis ac saltibus insistebat. Cum autem
fronte inverecunda prædicti in isteret, divina ul-
tione percussus cecidit: statim cœpit membris defici,
et in quinque sensibus corporis debilitari: crevit
pœna, crevit et supplicium: et ut ab ipso loco mani-
bus æthorum sustentatus recessit, cum pœna et sup-

placuit, adveniente sancto abbate Mario, cui ita fuerat
revelatum, inter verba orationis migravit ad Chris-
tum, sepultusque est ab eodem patre in loco suo.

^d Situm est Forcalquier inter Sistaricum et Ap-
tam Juliam.

placio spiritum exhalavit. In quo datur intelligi quoniam Deus ultionum Deus est: et licet videatur esse remotus, praesens tamen sanctorum injurias assidue creditur judicare.

15. Illud praetermittere etiam nequaquam debemus, quod quadam vice quidam vir religiosus ejusdem viri Dei basilicæ custos, cum circa medium noctis ad ecclesiam veniret, ut lumen lampadæ daret, extinctum invenit: O, inquit, pater mi, da consilium servo tuo: nox atra omnia possidet: omnes dormiunt: ubi ignis reperitur, nescio: via semitam pes ignorat. Quid ergo faciam? Cum igitur anima anxaretur in illo et ad quam partem se verteret, ignoraret; subito non sine ejus ineffabili gaudio candela quam tenebat in manibus accensa apparuit.

16. Alio quoque tempore quidam rusticus, membris omnibus contractus, ita erat toto corpore dissolutus, et in unum similitudini hominis contrarium conglobatus ut non homo, sed monstrum aliquod putaretur. Hic ad multa sanctorum limina adductus fuerat: sed quoniam ut credimus sancto confessori nostro reservabatur, nulla sui corporis praesidia se percipisse fatebatur. Ad ultimum divina ei opitulante clementia non sine multo labore ad praeposita limina sancti confessoris defertur, et in ejusdem ecclesia delatus deponitur. Precatur miser cum lacrymis miserandi corporis erectionem, et qui aderant ei compatiens eadem deprecatur. O Dei pietas omni devotione colenda! O sanctorum merita mortalibus omnino veneranda! Inter lacrymas namque infelicis hominis, et verba multorum orantium, miser erigitur: fragor ossium et nervorum extensio a multis auditur: occurrit mox comitum curia, mirantium tumultu citata: occurrit proceres: occurrit utriusque vulgi sexus: clamant omnes, alii alios clamoribus praevententes, non nobis, inquit, Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam. Sic miser qui venerat, meritis jam dicti viri Dei factus incolumis, lætis gressibus ad propria recessit.

17. Prædictis etiam addere decrevimus, quod quadam die quædam innupta puella, mentis levitate ducta, lapidem dirigens aram sancti confessoris percussit: necdum directus lapis in pavimento ceciderat, cum nervorum viribus exhaustis, et membrorum virtute

debilitata, puella cecidit. Quid plura? Quæ paulo ante lasciviens venerat, foeta flebitur et infelix. Ad confessoris Marii limina excubias fideliter actura perducitur, offert seipsam, offert preces et lacrymas: spondet sancto vigiliis annales, si facta incolumis ad propria revertatur. O mirum divinæ pietatis auxilium! Dum plorat mulier, dum se totam in ara mentis, devotis precibus, immolat; exauditur, et tota pristinae incolumitati restauratur. Sospitate itaque recepta cuidam conjugio copulatur; sed cum temporibus venientibus transirent, et memorata mulier conjugalibus deliciis nimis sapienter adhærens, vota quæ sancto promiserat persolvere distulisset; ejus oblivio infirmitate pristina praevenitur: nervorum auxiliis iterum attenuatur, et membrorum

valetudine omnino privatur. Iterum ad praefata sancti confessoris limina, mariti cura, perducitur: iterum meritis ejusdem peroptatae sanitati redonatur. Læta mulier ex insperata sibi reddita sanitate, perpetuum sancto vovet obsequium, ad propria nunquam revertitur amplius. Sed cum sponsus adversus conjugem de tali voto nimis incanduisset, territa mulier conjugalibus minis, et blanditiis emollita, cum eo ad propria revertitur. Reversa statim miseranda mulier, peste jam dicta iterum premitur; iterum ad limina sancti perducitur; iterum saluti praeposita restauratur. O infelix nostræ humanitatis conditio! o nefanda in persolvendis votis oblivio! rursus nempe sanctus obliviscitur: rursus impudica mulier infirmitate solita enervatur; rursus ad sæpe dicta limina confluit.

Iterato voto sanctus iterum honoratur, et mulier quaesitæ sanitati iterum restauratur: restaurata gaudens et incolumis, repatriat meritis sancti confessoris causis similibus non amplius reversura. Audiant illi qui in hac ecclesia Deo et sancto Mario morum stabilitate promiserunt, audiant et mentis..... diligenti cura revereantur, si omnia recta sunt erga votum; si recta omnia bene sibi contigisse, lætentur; si autem aliter est, sciant quoniam hoc in anima patiuntur, quod praefata mulier in corpore legitur passa fuisse. Votis itaque fractis per poenitentiam consulant, ad pedem sancti confessoris accedant, lacrymas et preces offerant, ut salutem, quam exercendo perdidierant, morum stabilitate reintegrata, rursus per Dei misericordiam habere mereantur. Amen.

SANCTI DYNAMII

VIRI ILLUSTRIS ET PATRICII

VITA SANCTI MAXIMI.

(Surgus, Act. Sanct., tom. II.)

Epistola Dedicatoria.

Domine beatissimo Patri, Urbis papæ, Dinaantius Patricius salutem.

Cum apostolicæ Pater fidei ardore succensus, universa de virtutibus sancti Maximi, quæ fidelis relatio

gestorum manifestat, sollicita indagatione perquisis, imperitiam meam pulsare non desinis; paternis etiam monitis prædicandi auctoritate confirmans, quod non parum ipsius delicti noxa reus efficiar, nisi omnia in